

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členov senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej v právnej veci žalobcu **JUDr. D. C.**, bytom B., *zastúpeného JUDr. M. B., advokátom, P.*, proti žalovanému **Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky**, so sídlom Nová ulica č. 13, Banská Bystrica, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/228/14617-115150/2009/991857-r zo dňa 13. októbra 2009, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 21S/61/2010-31 zo dňa 16. septembra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 21S/62/2010-31 zo dňa 16. septembra 2010 **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 134,24 eura na účet JUDr. M. B., advokáta so sídlom v T. do troch dní.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutie žalovaného č. I/228/14617-115150/2009/991857-r zo dňa 13. októbra 2009 ako aj prvostupňové rozhodnutie Daňového úradu Žilina II č. 894/230/50978/09/Deli zo dňa 04. augusta 2009

zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 66,- eur.

Žalovaný rozhodujúc o odvolaní žalobcu podaného proti rozhodnutiu Daňového úradu Žilina II, ktorým správca dane vyrubil žalobcovi podľa § 35b ods. 1 písm. e/ zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“), sankčný úrok vo výške 1.273,20 eura za nezaplatenie preddavku na daň z príjmov fyzických osôb podľa § 34 ods. 3 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 595/2003 Z. z.“) za obdobie august 2008 v lehote splatnosti v správnej výške, toto rozhodnutie správcu dane potvrdil.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že neboli splnené podmienky na vyrubenie sankčného úroku žalobcovi v zmysle § 35b ods. 1 písm. e/ zákona č. 511/1992 Zb. za mesiac august 2008, keďže preddavky na daň z príjmov fyzických osôb na rok 2008 žalobca riadne platil na základe rozhodnutia Daňového úradu Žilina II č. 894/230/17674/08/Deli zo dňa 21. apríla 2008, ktorým mu správca dane určil platenie preddavkov inak podľa ustanovenia § 34 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z., a to na celé zdaňovacie obdobie roku 2008 a bolo nesporné, že takto inak určené platenie preddavkov na celé zdaňovacie obdobie roku 2008 bolo žalobcom splnené.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný, priznal náhradu trov konania v sume 66,- eur za zaplatený súdny poplatok.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne. Namietal, že zo žalobcovho daňového priznania k dani z príjmov fyzických osôb za rok 2007 vplynula povinnosť žalobcu platiť mesačné preddavky na daň za zdaňovacie obdobie roku 2008. Jeho posledná známa daňová povinnosť v zmysle § 34 ods. 5 zákona č. 595/2003 Z. z. predstavuje totiž sumu 4.713.438,- Sk, čo znamená, že presiahla sumu 500.000,- Sk. Poukazoval na ustanovenie § 34 ods. 1 a ods. 3 citovaného zákona, v zmysle ktorého výška mesačného preddavku na daň na zdaňovacie obdobie roku 2008 predstavuje sumu 392.786,- Sk (13.038,11 eura). Uviedol,

že pokiaľ Daňový úrad Žilina II rozhodnutím č. 894/230/17674/08/Deli zo dňa 21. apríla 2008, stanovil žalobcovi platenie preddavkov na daň inak len za mesiace apríl, máj a jún roku 2008, a že preddavky na daň za mesiace júl, august, september, október, november a december roku 2008 bol žalobca povinný platiť vo výške a lehotách, ktorá mu vyplývala z ustanovení § 34 ods. 1, ods. 3 a ods. 5 zákona č. 595/2003 Z. z. nepostupoval v rozpore s ustanovením § 34 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z.. Daňovníkovi totiž nevzniká v zmysle § 34 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z. automaticky zákonný nárok na stanovenie platenia preddavkov na daň za bežné zdaňovacie obdobie inak podaním žiadosti, ale je výsledkom úvahy a vyhodnotenia v žiadosti uvádzaných dôvodov.

Žalovaný ďalej poukázal na to, že v daňovom konaní možno ukladať daňovú povinnosť alebo priznávať práva len rozhodnutím. Uvedené vyplýva z ustanovenia § 30 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb.. Pre daný prípad to znamená, že ak by sa správca dane rozhodol určiť žalobcovi preddavky inak aj za ostatné mesiace roku 2008 (júl, august, september, október, november, december) musel by tak urobiť vydaním rozhodnutia. Keďže sa tak nestalo, je zrejmé, že žalobca bol povinný za mesiac august 2008 platiť preddavky na daň vo výške, ktorá mu vyplývala z podaného daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2007. Keďže žalobca preddavok na daň za mesiac august 2008 nezaplatil v lehote splatnosti v správnej výške, správca dane postupoval v súlade s § 35b ods. 1 písm. e/ zákona č. 511/1992 Zb., a za nesplnenie tejto povinnosti mu vyrubil sankčný úrok oprávnene.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu zo dňa 19. novembra 2010 navrhol rozsudok krajského potvrdiť a priznať mu náhradu trov konania v sume 137,24 eura (za 2 úkony právnej služby, prevzatie a príprava zastupovania, vyjadrenie k odvolaniu, po 61,41 eura a 2 krát režijný paušál po 7,21 eura). Uviedol, že z konštrukcie ustanovenia § 34 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z. vyplýva, že ak suma preddavkov nezodpovedá predpokladanej výške dane, na ktorú sú platené, môže v odôvodnených prípadoch správca dane na žiadosť daňovníka určiť preddavky inak, teda odlišným spôsobom, ako sú obligatórne stanovené v § 34 ods. 1, 3, 5 zákona č. 595/2003 Z. z.. To znamená, že predmetné ustanovenia sa vtedy nepoužijú a preddavky budú stanovené podľa § 34 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z., inak by ustanovenie § 34 ods. 4 uvedeného zákona strácalo svoj význam.

Poukázal na to, že sa žiadosťou zo dňa 03. apríla 2008 sa domáhal odpustenia platenia preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb na zdaňovacie obdobie roku 2008, a to z dôvodu, že na základe finančnej a ekonomickej analýzy za I. štvrt'rok roku 2008, ako aj vzhľadom na ďalší predpokladaný vývoj poukázal na to, že jeho daňová povinnosť za rok 2008 by nemala presiahnuť sumu 50.000,- Sk, ktorý predpoklad sa následne aj potvrdil a žalobcova daňová povinnosť za rok 2008 bola 20.735,- Sk. Na základe tejto jeho žiadosti Daňový úrad Žilina II rozhodnutím č. 894/230/17674/08/Deli zo dňa 21. apríla 2008 rozhodol tak, že žalobcovi určil podľa § 34 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z. platenie preddavkov na daň z príjmov fyzickej osoby na zdaňovacie obdobie roka 2008 inak, a to v mesačných lehotách splatnosti, mesiac apríl 2008, splatnosť 30. apríla 2008, výška preddavku 50.000,- Sk, mesiac máj 2008, splatnosť 02. júna 2008, výška preddavku 50.000,- Sk, mesiac jún 2008, splatnosť 30. júna 2008, výška preddavku 50.000,- Sk. Uvedené preddavky žalobca v stanovenej výške a lehote zaplatil na účet daňového úradu, teda na základe daňovej povinnosti na zdaňovacie obdobie roku 2008. Pri zaplatených preddavkoch v celkovej výške 150.000,- Sk žalobcovi za uvedené zdaňovacie obdobie roku 2008 vznikol daňový preplatok vo výške 129.265,- Sk (4.290,82 eura). Poukázal na to, že účel riadne zaplatenie dane na základe stanovených preddavkov bol splnený a výsledkom zúčtovania preddavkov bol preplatok na dani. Ďalej poukázal na to, že v prejednávacom prípade, ako aj v minulosti si svoje daňové povinnosti plnil riadne a včas podľa zákona a nikdy pri výbere a s platením daní nemal žiadne problémy. Ak by mal žalobca zaplatiť preddavky inak v zmysle § 34 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z. podľa rozhodnutia daňového orgánu, ako aj preddavky obligatórne podľa § 34 ods. 1, ods. 3 a ods. 5 cit. zákona, znamenalo by to, že žalobca mal zaplatiť za celé preddavkové obdobie sumu 150.000,- Sk podľa rozhodnutia žalovaného, ale aj sumu 3.535.074,- Sk podľa obligatórnych ustanovení zákona, teda spolu na preddavkoch za celé preddavkové obdobie sumu 3.685.074,- Sk oproti samotnej daňovej povinnosti vo výške 20.735,- Sk, čo sa podľa žalobcu prieči účelu zákona.

Žalobca na záver poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 241/07 z 18. septembra 2008, podľa ktorého, ani záujem štátu na realizácii príjmovej stránky štátneho rozpočtu nemôže byť a nie je nadradený dodržiavaniu a rešpektovaniu práv, ktoré zákony priznávajú daňovým subjektom. Za situácie, keď právo umožňuje rozdielny výklad, nemožno pri riešení prípadu obísť fakt, že v oblasti verejného

práva (daňového práva) štátne orgány môžu konať len to, čo im zákon výslovne umožňuje (na rozdiel od občanov, ktorí môžu konať všetko, čo nie je zakázané). Pri vymáhaní daní podľa zákona sú orgány verejnej moci povinné šetriť podstatu a zmysel základných práv a slobôd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania v danej veci bolo preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. I/228/14617-115150/2009/991857-r zo dňa 13. októbra 2009, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Žilina II č. 894/230/50978/09/Deli zo dňa 04. augusta 2009, ktorým bol žalobcovi podľa § 35b ods. 1 písm. e/ zákona č. 511/1992 Zb. vyrubený sankčný úrok v sume 1.273,20 eura za nezaplatenie preddavku na daň z príjmov fyzických osôb podľa § 34 ods. 3 zákona č. 595/2003 Z. z. za obdobie august 2008 v lehote splatnosti v správnej výške.

Jednou zo základných zásad daňového konania je v zmysle zákona o správe daní zásada zákonnosti, ktorá ustanovuje povinnosť pre správcu dane v daňovom konaní postupovať v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi (§ 2 ods. 1 zákona o správe daní). Účelom daňového konania je zistenie, či si daňové subjekty splnili v súlade s príslušnými hmotnoprávnymi predpismi svoje povinnosti voči štátnemu rozpočtu.

Podľa § 34 ods. 3 zákona č. 595/2003 Z. z. daňovník, ktorého posledná známa daňová povinnosť presiahla 500.000,- Sk, platí mesačné preddavky na daň na bežné zdaňovacie obdobie, a to vo výške 1/12 poslednej známej daňovej povinnosti, ak tento zákon neustanovuje inak. Mesačné preddavky na daň sú splatné do konca každého kalendárneho mesiaca.

Podľa § 34 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z. v odôvodnených prípadoch môže správca

dane na žiadosť daňovníka určiť preddavky inak, ak suma preddavkov nezodpovedá predpokladanej výške dane, na ktorú sú platené.

Podľa § 34 ods. 5 veta prvá zákona č. 595/2003 Z. z. poslednou známou daňovou povinnosťou na výpočet preddavkov v preddavkovom období podľa odseku 1 je daň vypočítaná zo základu dane uvedeného v poslednom daňovom priznaní, zníženého o nezdaniiteľnú časť základu dane podľa § 11 ods. 2 písm. a/ platnú v zdaňovacom období, na ktoré sú platené preddavky na daň pri použití sadzby dane podľa § 15 platnej v zdaňovacom období, na ktoré sú platené preddavky na daň, znížená o zápočet dane zaplatenej v zahraničí, o daňový bonus a o daň vybranú podľa § 43, odpočítavanú ako preddavok na daň.

Podľa § 35b ods. 1 písm. e/ zákona o správe daní sankčný úrok vyrubí správca dane daňovému subjektu, ak preddavok na daň nebol zaplatený v lehote alebo vo výške podľa osobitného zákona; pri preddavkoch na daň z príjmov sa sankčný úrok vyrubí do dňa platby vrátane, najdlhšie do uplynutia lehoty na podanie daňového priznania,

Podľa § 30 ods. 1 zákona o správe daní v daňovom konaní možno ukladať daňovú povinnosť alebo priznávať práva len rozhodnutím. Rozhodnutie je pre adresáta platné, len ak je riadnym spôsobom doručené alebo oznámené, ak tento alebo osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 30 ods. 3 zákona o správe daní rozhodnutie obsahuje odôvodnenie, ak tak ustanovuje tento zákon. V odôvodnení sa uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom rozhodnutia, aké úvahy ovplyvnili hodnotenie dôkazov a použitie právnych predpisov, na základe ktorých sa rozhodovalo.

Z obsahu administratívneho spisu najvyšší súd zistil, že rozhodnutím Daňového úradu Žilina II č. 894/230/17674/08/Deli zo dňa 21. apríla 2008 bolo žalobcovi, ako daňovníkovi určené platenie preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb za zdaňovacie obdobie roka 2008 inak, a to vo výške trikrát po 50.000,- Sk so splatnosťou dňa 30. apríla 2008, 02. júna 2008 a 30. júna 2008, pričom z tohto rozhodnutia nevyplýva, že by výrok daného rozhodnutia obsahoval určenie, že vo zvyšných mesiacoch roka 2008 (júl až december)

zostávajú preddavky na daň nezmenené, teda v pôvodnej výške, ktorá vyplynula z daňového priznania za rok 2007. Práve naopak, je nepochybné, že ide o iné určenie platenia preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb na zdaňovacie obdobie roka 2008 v mesačných termínoch splatnosti s celkovou výškou preddavkov 150.000,- Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Žiline po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku.

Z ustanovenia § 30 ods. 1 zákona o správe daní vyplýva, že v daňovom konaní možno ukladať daňovú povinnosť alebo priznávať práva len rozhodnutím.

Rozhodnutie správneho orgánu predstavuje individuálny správny akt. Rozhodnutím v prípade postupu podľa § 34 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z. sa doterajšie povinnosti stanovené § 34 ods. 3 zákona č. 595/2003 Z. z. rušia a menia tak, že zakladajú nové práva a povinnosti, t. j. určujú novú výšku preddavkov na konkrétne zdaňovacie obdobie v celom jeho rozsahu.

Z obsahu žiadosti žalobcu doručenej dňa 10. apríla 2008 na Daňový úrad Žilina II je zrejmé, že žalobca ako daňovník žiadal o určenie preddavkov na daň z príjmov fyzických osôb inak, ako je stanovené v § 34 ods. 3 zákona č. 595/2003 Z. z. na celé zdaňovacie obdobie roka 2008. Správca dane, ako vyplýva z výroku rozhodnutia č. 894/230/17674/08Deli zo dňa 21. apríla 2008 určil platenie dane z príjmov fyzických osôb za celé zdaňovacie obdobie roka 2008, a to v mesačných lehotách splatnosti 30. apríla 2008, 02. júna 2008 a 30. júna 2008 vo výške po 50.000,- Sk.

Na základe takto formulovaného výroku sa podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky žalovaný oprávnene mohol domnievať, že svoju povinnosť platenia preddavkov na rok 2008 splní, ak zaplatí preddavky za stanovené mesiace v lehotách určených v tomto

rozhodnutí.

Najvyšší soud sa stotožnil s argumentáciou krajského súdu, že z výrokovej časti ani z odôvodnenia rozhodnutia Daňového úradu Žilina II č. 894/230/50989/09/Deli zo dňa 04. augusta 2009 nevyplýva, že by výrok daného rozhodnutia obsahoval určenie, že vo zvyšných mesiacoch roku 2008 (júl až december) zostávajú preddavky na daň nezmenené, teda v pôvodnej výške, ktorá vplynula z daňového priznania za rok 2007. Z tohto rozhodnutia Daňového úradu Žilina II vyplýva, že žalobcovi bolo týmto rozhodnutím určené platenie preddavkov na daň z príjmov fyzickej osoby na celé zdaňovacie obdobie roka 2008, na ktoré mali byť zaplatené tri mesačné splátky, a to nie len na určitú časť roka 2008, pričom zároveň bola stanovená ich splatnosť.

Je potrebné poukázať aj na odôvodnenie uvedeného rozhodnutia, ktoré je úplne nedostatočné, nespĺňa náležitosti § 30 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. a ani z neho nevyplýva, že by mal daňovník za zvyšné mesiace platiť nezmenené preddavky na daň.

Je nepochybné, že v danom prípade bolo žalobcovi priznané právo platiť preddavky na daň z príjmov inak podľa § 34 ods. 4 zákona č. 595/2003 Z. z., a to rozhodnutím správcu dane zo dňa 21. apríla 2008. Preddavky určené na daň z príjmov fyzických osôb na rok 2008 žalobca riadne zaplatil, a preto neboli splnené podmienky podľa § 35b ods. 1 písm. e/ zákona č. 511/1992 Zb. na vyrubenie sankčného úroku žalobcovi za mesiac august 2008.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalovaného uvedené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci, a preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP a tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v sume 137,24 eura v zmysle vyčíslenia právny zástupcom (§ 51 ods. 1 OSP v spojení s § 246c veta prvá OSP). Uvedená suma pozostáva z náhrady trov konania za dva úkony právnej pomoci po 61,41 eura (prevzatie veci a príprava zastúpenia a vyjadrenie k odvolaniu) a dvakrát paušál po 7,21 eura (§ 11 ods. 3 a 4, § 14 ods. 1 písm. a/, b/ a c/, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti

Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom od 01. júna 2009 a od 01. júna 2010), ktorú náhradu je žalovaný povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. M. B. do troch dní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

P o u č e n i e : P r o t i t o m u t o r o z s u d k u o p r a v n ý p r o s t r i e d o k n i e j e p r í p u s t n ý .

V Bratislave 14. júla 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Petra Slezáková